

EMİN BAL

DOSYASI

Emin Bal, Şırnak - Beytüşşebaplı 24 yaşında genç bir gazeteci. İki yıldır Doğan Haber Ajansı'nda çalışan Bal, bir yıldır sıkıntılı günler yaşıyor. 2006 yılında polis tarafından kendisine muhbirlik teklif edildi. Bal bu teklifi, *“Ben gazeteciyim, görevim insanları bilgilendirmektir”* diyerek reddetti. 10 Ekim 2006 tarihinde bir haber için Beytüşşebap Adliyesi'ne gittiğinde, kendisine muhbirlik teklif eden polis memuru Muharrem Başel'in, önce sözlü sonra da tekmeli tokatlı saldırısına maruz kaldı ve altı günlük “iş göremez” raporu aldı. Ama dava onun aleyhine “memura mukavemet” iddiasıyla açıldı, Beytüşşebap Sulh Ceza Mahkemesi'nde devam ediyor. Emin Bal hakkında Ekim 2007'de açılan ikinci dava ise alanında bir ilk ve basın tarihine geçecek kadar ilginç. Gazeteci, bir PKK'linin cenazesini izlemiş, bu olayı haberleştirmiş, ayrıca PKK ve Öcalan lehinde sloganlar atıldığını da haberinde belirtmişti. Ama savcı, “Bunu neden bize haber vermedin?” diye davayı açtı!?

TCK 278 ilk meyvesini verdi

Doğan Haber Ajansı Beytüşşebap Muhabiri Emin Bal'ın "PKK'lıların cenazelerini derede DTP'liler yıkadı" başlıklı haberi, 4 Ekim 2007 tarihinde, Hürriyet Gazetesi'nin web sayfasında yayınlandı. Kato Dağı'nda güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmada öldürülen yedi PKK'lının cenazelerinin DTP'liler tarafından Feraşınz Deresi'nde yıkanarak toprağa verildiğini, tabutların üzerine örgüt flamasını temsilen yeşil-sarı-kırmızı renkli örtüler konulduğunu ve PKK, Abdulah Öcalan lehine slogan atıldığını anlatan bu haber üzerine Beytüşşebap Savcılığı harekete geçti. Önce Beytüşşebap Sulh Ceza Mahkemesi, cenaze töreninde slogan atıldığı gerekçesiyle haber yapan Bal'ın bant kayıtlarına el koyma kararı verdi. Polis, bu karar üzerine 8 Ekim'de Bal'a ait haber malzemelerine el koydu. Böyle bir haber hazırlamak, bir muhabir için mesleğinin en doğal işlerinden biriyken, savcılık bu haber üzerine dava açılmasını istedi.

Emin Bal'ın suçu ne?

Beytüşşebap Cumhuriyet Savcısı Ahmet Biçer tarafından hazırlanan 26 Ekim 2007 tarihli iddianameden okuyalım:

"Şüphelinin işlenmekte olan ve suç olduğunu bildiği bir olayı yetkili mercilere bildirmeksizin haber yaptığı ve TCK'nın 278'inci maddesinde düzenlenen suçu (Suçu bildirmeme) işlediği, dosya kapsamından anlaşılacakla, şüphelinin yargılanmasının mahkemenizce yapılarak üzerine atılı suçtan yukarıdaki sevk maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi kamu adına talep olunur."

Muhbir olmamakla suçlanan muhabir, eski kanunda yer almayan, yeni TCK ile getirilen bu suçun ilk kurbanı oldu. Bal, Türk basınında da bir ilk olan bu davanın sanığı olarak 22 Kasım 2007 tarihinde Beytüşşebap Sulh Ceza Mahkemesi karşısına çıktı ve ifade verdi. Bal, zor şartlar altında çalıştığını, sadece görevini yaptığını belirtti ve ekledi, "Eğer bu suçsa, bu suçu gazeteciler her gün işliyor."

"Pilot dava" niteliğindeki bu dava sonucunda Bal hakkında, 24 Ocak 2007 tarihinde yapılan karar duruşmasında, suçta kastının ve ihmalinin bulunmaması göz önüne alınarak, beraat kararı verildi.

Muhabirler Muhbir midir?

Sadece gazeteciler için 5187 sayılı Basın Kanunu ile verilen “korunmalar” vardır. Bunlardan birisi 3 üncü madde, yani “Basın özgürlüğü” diğeri ise, 12 inci maddede yer alan “haber kaynağını açıklamama” hakkıdır. Bu hak, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin R (2000) 7 sayılı Kararına Ek "*Gazetecilerin Haber Kaynaklarını Açıklamama Haklarıyla İlgili İlkeler*" hakkındaki 8 Mart 2000 tarihli tavsiye kararında kabul edildi. Türkiye bu ilkeleri Basın Kanunu'nda yaptığı değişikliklerle 2003 yılında içselleştirdi. Haber verme hakkını kullanan gazeteciye ceza verilmez. Gazeteci, bilgi, belge, haber kaynağını açıklamaya ve bu konuda tanıklık yapmaya zorlanamaz. Buna bağlı olarak gazeteciden haber yapmadan önce muhbirlik yapması da istenemez. Evrensel olan ve Basın Kanunu'nda da yer alan bu ilkeler, yeni TCK 278 ile tehlike altına girdi. Herkesin faili olabileceği yeni TCK 278, gazeteciler açısından hem aynı kanununun 26'ncı maddesi, hem Basın Kanunu, hem de uluslararası basın ilkeleriyle çelişiyor.

TCK 26

1- Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez.

TCK 278

1- İşlenmekte olan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2- İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması hâlen mümkün bulunan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

3- Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan özürülü olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.

BASIN KANUNU

Madde 3- Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir. Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabilir.

Madde 12- Süreli yayın sahibi, sorumlu müdür ve eser sahibi, bilgi ve belge dahil her türlü haber kaynaklarını açıklamaya ve bu konuda tanıklık yapmaya zorlanamaz.

DÜNYANIN GÖZLERİ

(İnsan hakkı ihlallerine karşı iç ve dış komiteler)

Amaç:

- * İfade özgürlüğü ve bu özgürlüğün kullanımıyla bağlantılı insan hakları ihlallerine karşı hızlı ve etkili tepkiler verecek uluslararası ve ulusal komiteler oluşturmak,
- * Bu komiteler aracılığıyla iç ve dış kamuoyunu bilgilendirmek,
- * Ve bu yolla demokratik bir baskı oluşturarak bu tür ihlallerin sürmesini engellemek.

Çıkış noktası:

Geçen yıl önce Prof. Noam Chomsky'nin, ardından Kürt yazar Mehmed Uzun'un kitapları ve yayıncıları aleyhine açılan davalarda her iki yazarın Türkiye'ye gelerek duruşmalara katılması ve bu davalar için iç ve dış kamuoyu oluşması, her iki davanın da rekor sayılabilecek hızla (10-15 dakikada) beraatle sonuçlanmasını sağladı. Dünyanın gözleri bir olaya çevrilmişse, ihlaller sürdürülemiyor.

Ne yapmak istiyoruz?

Topluma yönelik baskılar her zaman DGM davaları şeklinde de karşımıza çıkmıyor. Bazen azınlıklara yönelik tehditler, bazen üniversite öğrencilerine yönelik soruşturmalar, bazen anadil, bazen başörtüsü yasakları ve buna uymak istemeyenlerin düşünce, ifade, vicdan ve inanç özgürlüklerinden başlayıp öğrenim ve çalışma haklarının gaspına kadar uzanan bir zincir bu. O halde bütün bu baskılara karşı, önce onları iç ve dış kamuoyuna duyurmak, sonra da düzenli, sürekli ve birbirinden haberli bir tepki zinciri oluşturmak gerek.

DÜŞÜNCE SUÇU(!?)NA KARŞI GİRİŞİM

Tel.: +90 216 531 7080, +90 216 492 0504

antenna@antenna-tr.org

www.antenna-tr.org